

PRAHA

Praha jako sídlení a také největší české město vždy koncentrovala četné kulturní aktivity, které měly vliv na kulturní vývoj v celé zemi. Platí to i pro divadlo. Od středověkého divadla spjatého s církví, přes školské divadlo humanismu, kdy studenti hrávali nejen latinsky a německy, ale i česky, až do současnosti. Od poloviny 18. století se Praha nesporně stala divadelní metropoli Čech, takže veškeré zdejší divadelní dění bylo inspirací a mělo rozhodující význam pro rozvoj divadla mimopražského. Tedy samozřejmě ochotnického, protože české divadlo (divadlo v českém jazyku) se dlouho neprofesionalizovalo. Město bylo kolébkou české neprofesionální divadelní aktivity. Na jeho ochotnických jevištích vyrostly mnohé opory národní dramatické tvorby i přední osobnosti tvorby jevištní. České profesionální divadlo se přitom dlouhá desetiletí, prakticky do poloviny 19. stol., neobešlo bez přímé pomoci ochotnických sil.

Praha byla nejvýznamnějším centrem vydavatelské činnosti, místem, kde vycházely mnohé divadelní edice, knihy i časopisy věnované amatérskému divadelnímu dění, vznikaly a působily české ochotnické organizace, soustředující a sjednocující ochotníky. Byla i místem, z něhož jejich činnost intenzivně ovlivňovaly i různé kulturně výchovné instituce. Přední herci pražských divadel svými pohostinskými vystoupeními na jevištích mnoha obcí silně ovlivňovali ochotnické scény v zemi.

Proměny úlohy amatérského divadelnictví v Praze pak signalizují jeho význam v české kultuře vůbec. Do obrození bylo jediným reprezentantem divadla v české řeči, poté významným doplňkem profesionálních snah rozvíjejících kulturní život české společnosti. Od konce 19. století odtud vycházely již i cenné vývojové impulsy pro české divadlo vůbec. Po roce 1948 došlo zprvu k utlumení této funkce, ale již v 60. letech a v období normalizace se amatérské divadelnictví opět stalo cenným příspěvkem k proražení totalitních omezení divadelní kultury, významnou základnou alternativního divadla. Po roce 1989 po přestále existenční krizi udivuje obdivuhodná pluralita směrů amatérského divadelního dění.